

Správa železniční dopravní cesty

3/2010

ZPRAVODAJ SŽDC

časopis pro zaměstnance Správy železniční dopravní cesty, státní organizace

Pan Marcel Šolc pracuje u SDC Karlovy Vary jako vrchní mistr trati. Rozhovor, který Vám přinášíme, není o práci, se ale týká jeho koníčku – fotografování. Pan Šolc o sobě říká, že je amatérským fotografem, autodidaktem, který se věnuje fotografování s menšími přestávkami od svých devíti let...

Na Vašich webových stránkách se člověk může o Vás pár informací dozvědět. Krásně jste tam popsal, jak jste získal první fotoaparát z bývalého Sovětského svazu v devíti letech, o který jste přišel, a z obavy z následků jste si ušetřil a koupil ten samý. Přiznal jste někdy rodičům, co se stalo?

Určitě jsem se o tom někdy zmínil. Tedy – v dospělosti. S mámou jsme se tomu nasmáli...

Proč zrovna fotografování? Řekla bych, že u Vás to není koníček, ale pořádný „kůň“. Co Vás na něm fascinuje?

Tak tady si nejsem jist, zda budu umět odpovědět. Fotografování se mi líbilo od dětství. Chtěl jsem nějak zachycovat realitu kolem sebe. Prostě lidi, věci, žádné umělecké ambice. Dokumentovat pro sebe místa, která jsem navštívil, později hlavně z přírody. Rostliny, brouky, plazy... To mi zůstalo. Pak jsem začal fotografovat trochu systematictěji a začal se „douchovat“. Knihy, časopisy, později internet. Jsem autodidakt, samouk, ale s poněkud vysoce nastavenou latí (ale tak to mám ve všem). Pátral jsem ve svém nitru, jak to s tím fotografováním mám a pak mi to došlo: „Tematický fotograf“. Nejde mi o to za každou cenu se procházet s kamerou a „krást tváře“. Nebo fotit výjevy, které vyfotili jiní a daleko lépe. Jakmile však dostanu impulz, dozraje nějaké téma, jdu za ním a snažím se jej obsáhnout i pochopit. Při mé práci např. vzniká a stále se vyvíjí „Traťováci“...

A ta „fascinace“... Mám své motto: „Není důležitá fotografie sama, jako onen proces, který předchází jejímu zachycení“. A to je otázka nikoliv technická, ale spíše duševní a duchovní...

foto: Marcel Šolc, jr.

Klasická nebo digitální fotografie a proč?

Hm... taková zákeřná otázka. Počátky samozřejmě jen film. A dlouho, tedy do roku asi 2005 výhradně. Peníze na slušný digitální stroj nebyly a kvalitativně jsem nemohl jít dolů... Potom tedy DSLR, seznamování, vytěžení a dnes ji nechávám pro „dokumentační fotografování“ při toulkách, pro reportážní fotografii v práci, zkrátka pro „cvakání“. A pokorně se vracím ke klasice, v zimě jsem zprovoznil ve sklepě fotokomoru... Díky lidem, které jsem poznal z okruhu „klasiky“, dokonce se podílím na přípravě nového malonákladového časopisu Temnokomorník.

Jako oblíbená témata pro fotografování uvádíte krajinu, sociologický portrét a sociologický dokument. Krajinky si asi umí každý z nás tak nějak představit, i když každý může mít rád jiné. Mimochoodem, jaké preferujete Vy?

Krajinky a krajina jsou pro fotografa dvě odlišné záležitosti. Krajinkami dokumentuji svůj pohyb v terénu (krajině). Krajinařská fotografie je něco, k čemu musí člověk dozrát, naučit se ji, vyšlapat ji, vyčekat a občas exponovat na citlivý materiál. Je to mé oblíbené téma, v němž jsem před začátkem cesty... Kdo chce pochopit, musí studovat. Např. J. Sudka, V. Heckela. Nebo se podívejte na fotografie Michela Keeny, třeba na internetový dokument „Hokkaido“.

Co si má člověk neznaný fotografování představit pod pojmy sociologický portrét a sociologický dokument?

Tváře lidí... Nearanžované, přirozené, při běžné činnosti, práci, radostech i strastech. Oba pojmy se prolínají. Práce lidí, která se mění, mizí, fotografuji lidi při práci s ocelí, kamením...

Manuální, fyzická práce již není doceněna. Pokrok nelze vidět pouze skrz tlačítka „Enter“ a „Delete“. To je velká mýlka manažerů a ekonomů, která se vrátí se všemi důsledky. Snažím se o zachování lidské úcty ke špinavým rukám a bezzubým úsměvům.

Máte nějaký sen, co byste chtěl vyfotografovat?

Jsem poměrně emotivní člověk, ale sny mne vyčerpávají. Nápady měním v realitu a snažím se je dokončit. Chtěl bych fotografovat dobře to, co mne jednou napadne... :-)

Na Vašem webu jste shrnul své 3 základní poznatky, a to

- k pochopení a obsáhnutí oboru fotografie jeden lidský život nestačí
- snad se mi někdy podaří udělat jedna výborná fotografie
- není důležitá fotografie sama, jako onen proces, který jejímu vzniku předchází.

První dva nezní zrovna optimisticky.

První je myšlen tak, že obor je dnes, ostatně jako všechno, nesmírně obsáhlý, vezměte v úvahu počátky fotografie, konstrukci techniky, historii, osobnosti, techniku fotografování,... Nutná je vyhraněnost a zaměření. Nelze se zabývat vším ani jako profesionál, natož jako amatér. Stejně je to v práci, ve sportu, lékařství... Tady nikoliv pesimismus, ale realita.

Druhý bod není nijak originální. Spíš snad kliše... Jde o myšlenku snad všech fotografů. Pan Jan Saudek o tomtéž hovoří neustále, přitom letos oslavil 75 let a je světově uznávaným fotografem, vydal 14 knih a realizoval asi 400 výstav. Nemyslím tím termín

jak „slušná fotka“, „dobrá fotka“, ale ani „dokonalá fotografie“ (co by to asi muselo být?).

A co třetí poznatek?

Ten jsem již zmínil... To je jádro všeho. Motor. Vývoj duše, potlačení ega, pochopení jemnohmotných vazeb mezi člověkem samým a Vesmírem. Fotografie je jen jedna z mnoha cest...

Ve Vaší internetové fotogalerii lze najít fotografie s tématy jin a jang. Zabýváte se čínskou filosofií? Mimochodem, Vaše „energetická“ je opravdu úžasná ...

Žiji Jin i Jang... Vy také... :-). Východní filozofie mne provází dlouho, je propracovaná a citlivější než západní materiálně. 20 let jsem cvičil karate, to už něco člověk v sobě objeví. Po dosažení 1. Danu jsem však nastoupil na mírnější cestu... Tak nevím, jestli se jí zabývám... Můj postoj k těmto věcem je prostý a přímý, přesto se nedá jednoduše vysvětlit. Používáte někdy cukr? Jestliže jsem nikdy nic sladkého neochutnal – můžete mi popsat jeho chuť? :-). „Energetická“ vznikla asi jako dobrý úder ve zmíněném karate. Prostě děláte 10 000x stejný pohyb a pak to jednou přijde. Nemyslím cvakání spouště. Nejprve se to vymyslí, pak jen vyfotí... Ale není to nijak výjimečná fotka.

Neuvažoval jste někdy o tom, že byste se fotografováním živil?

Potěší mne, když se mi podaří získat nějaká koruna za zveřejněnou fotku, za soutěž apod... Přece jen je fotografování finančně náročná záležitost. Ale žít se jí? Na to asi nemám ani ten správný „drive“, ani kvalifikaci, ani kvality. Mám dlouholetého kamaráda, který se po 40 letech špičkového fotografování postavil na „vlastní nohu“. (pozn.: Rostislav Stach). Cesta trnitá a riziková. Nic jiného nedělá. Ne, to opravdu ne... Musím lézt po skalách, jezdit v kajaku, prohánět se na kole, chovat včely, mazlit se s dětmi, milovat se s mou ženou, chodit na houby, chovat včely, dopisovat si se šéfredaktorkami... :-). A občas fotit. A pak – kdo by udržoval koleje?? :-)

Co byste doporučil těm, kteří se chtějí naučit fotografovat? Jak začít, co dělat?

Chcete-li „fotit“, kupte si digitální „mýdlovou krabičku“ a cvakejte, a alespoň ji noste pořád u sebe. Pokud chcete „fotografovat“, studujte literaturu, lezte do knihoven, na výstavy... Pomalu uvažujte o fotoaparátu, který bude optimální pro Váš záměr... Kupte si za 1000,- Kč fotoaparát, za 1000,- Kč objektiv a za 10 000 Kč filmy. Přemýšlejte o záběru. Fotografujte. A vyhazujte špatné fotografie.

Nechtěl byste pro ty, kteří by rádi s fotografováním začali, udělit pár dobrých rad a prozradit nějaký ten figl, jak na to?

Myslím, že to už udělali jiní, povolanější a šikovnější. Japonské přísloví praví: „Kakujin wa hombun wo tsukusaneba narimasen“. Každý musí plnit své povinnosti. Volně řečeno, každý by měl dělat to, k čemu má sklon a to dělat opravdově. Nač se plést do práce jiným? A kdo si myslí, že zná „figl“, zpravidla napíše příručku „Já se stát mistrem světa bezbolestně do tří dnů...“ Ne, s prominutím, to není můj styl...

Mátě nějaké další koníčky, nebo Vám fotografování zabere veškerý volný čas?

Zmínil jsem horolezectví, vodácký sport, kolo (MTB), snažím se podle možností čist, brnkám na kytaru, čímž brnkám občas unavené rodině na nervy, zabývám se amatérsky herpetologií (plazi), opravuji podle možností domek z roku 1890, který jsme nedávno koupili, no a když se k tomu přihodí to fotografování, je to slušná porce pro několik posledních chlapů... Ale nejsem

schopen se všech zájmů vzdát pro jednu z nich. Zkoušel jsem to... a vždy se vrátil.

Když jsme spolu hovořili, chystal jste se na dovolenou. Prozradíte kde, jste byl?

V letošním roce byla dovolená z poloviny relaxační a částečně turistická po vlasti. Tedy nic náročného. Ale pro zajímavost – navštívil jsem jednu zajímavou lokalitu – je to pískovna, kde se dodnes těží, kterou jsem měl „v plánu“ 30 let, tedy od mých středoškolských studií. Udělalo mi to větší radost, než kdybych jel po osmé do Chorvatska...

Již jste měl několik výstav. Plánujete nějakou v současné době?

Momentálně visí několik mých fotografií z tematického cyklu „Traťováci“ v předsáli Staré radnice v Ostrově. S Fotoklubem Ostrov budeme realizovat výroční výstavu fotografií a rád bych připravil nový soubor výstavních fotografií s novým tématem. Dělá se na tom, takže uvidíme...

■ Ing. Martina Koutníková
Samostatné oddělení komunikace

